

Вісник Агрофорум № 14 (61) 2017

ЕЛЕКТРОННИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

*На Самбіричині відбувся День
поля «Свято першого снопа»*

3

*На Радехівщині проведено
великий кулінарний фестиваль*

10

*Великі затрати інтелектуальної
праці наших фахівців повинні
гідно компенсуватися – В.Кузько*

26

*Насінництво – основа
зерновиробництва – І.Волошук*

39

<i>На Самбірщині відбувся День поля «Свято першого снопа».....</i>	3
<i>Проведено галузеві консультації з аграріями Львівщини.....</i>	5
<i>У Львові обговорили перспективи кредитування аграріїв регіону кредитними спілками.....</i>	6
<i>Відбулося засідання галузевої комісії Громадської ради при Львівській облдержадміністрації.....</i>	8
<i>На Радехівщині проведено великий кулінарний фестиваль.....</i>	10
<i>Робоча зустріч з представниками громадських організацій.....</i>	12
<i>Агротуристичний кластер “ГорбоГори” запрошує на ярмарок 19 серпня....</i>	13
<i>Укрдержфонд оголосив конкурс для фермерів на Львівщині.....</i>	14
<i>Моніторинг державних закупівель по системі PROZORRO по сировині та продукції сільського господарства в областях Західної України.....</i>	16
<i>Несвоєчасна сплата плати за землю фізособою: яка відповідальність.....</i>	18
<i>Замовити біометричний паспорт можна через iGov також на Львівщині..</i>	20
<i>Кредити для аграріїв стануть дешевшими.....</i>	21
<i>Закон про електронні земельні торги збільшить доходи громад.....</i>	23
<i>Які документи оформляти, якщо на підприємстві практикується студент вищого навчального закладу?.....</i>	24
<i>Великі затрати інтелектуальної праці наших фахівців повинні гідно компенсуватися – Василь Кузько.....</i>	26
<i>Особливості догляду за садом в осінній період – Тетяна Данілкова.....</i>	37
<i>Насінництво – основа зерновиробництва – Ігор Волощук.....</i>	39
<i>Господарю на замітку.....</i>	43
<i>Анонс подій в Україні та за кордоном.....</i>	46

На Самбірщині відбувся День поля «Свято першого снопа»

26 липня у Самбірському районі на базі фермерського господарства «Кільгана І.С.» у селі Велика Білина проведено День поля «Свято першого снопа».

Фермерське господарство «Кільгана І.С.» було створено одним із перших на Самбірщині в 1990-х роках і спеціалізується на вирощуванні зернових культур, сої, ріпаку, гречки, соняшнику, а також забезпечено сучасною високопродуктивною технікою. На даний час господарство має в землекористуванні 1000 га ріллі. Крім того, господарство одне із перших в західній Україні встановило сучасну установку для виробництва біодизелю із продуктивністю до 1000 л/добу. Допомагають успішно господарювати Івану Кільгану його сини – Тарас і Роман.

Голова фермерського господарства, уповноважений Львівської Аграрної палати в районі Іван Кільган на урочистому відкритті заходу відзначив важливість збереження національних традицій, зокрема і в щорічному проведенні «Свята першого снопа». Крім того, День поля є можливістю для обміну досвідом із аграріями інших районів і майданчиком для демонстрації сучасної техніки.

У вітальному слові голова Львівської облдержадміністрації Олег Синютка відзначив, що фермери Львівщини показують приклади гідні наслідування в усій державі. «Давайте разом любити землю і все що вона нам дає», – наголосив у своєму виступі О. Синютка. Голова облдержадміністрації також пообіцяв всіляко сприяти для покращення стану дороги, що веде до села Велика Білина.

Президент Львівської Аграрної палати Павло Музика відзначив важливий внесок Івана Кільгана в становлення і розвиток фермерського руху в Самбірському районі, а також принципову і відповідальну позицію п. Івана із усіх актуальних питань розвитку аграрного сектору. Особливо важливо, що подібну позицію також відстоюють обидва сини Івана Кільгана, що свідчить про поступовий перехід області до європейської моделі соціально відповідального фермерського господарювання в сільській місцевості.

Заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Людмила Гончаренко у короткому виступі відзначила, що завдяки сприятливим погодним умовам урожай зернових в області в 2017 році буде щонайменше на рівні минулорічного.

Голова Новокалінівської ОТГ Богдан Юзвяк звернув увагу, що фермерське господарство І.Кільгана є одним із двох, що працює в межах території об'єднаної громади.

Науковці Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН Антін Шувар та Олександр Кухарук у своїх виступах звернули увагу на сучасний стан зернових культур в області і технічне забезпечення фермерів області. Вони також відзначили що завдяки дотриманню повного циклу агротехнологій вирощування в господарстві середня урожайність зернових у фермера перевищить 70 ц/га.

Учасники дня поля також ознайомилися з роботою нового високопродуктивного зернозбирального комбайну «Claas Lexion 770», який нещодавно з'явився в даному господарстві. За кермом комбайнер Віталій з Кіровоградщини, який жниве у господарстві вже багато років.

Важливу увагу фермерське господарство «Кільгана І.С.» також приділяє інвестиціям в соціальний розвиток сільських територій і надає підтримку колективам художньої самодіяльності району.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Проведено галузеві консультації з аграріями Львівщини

01 серпня у Львові за підтримки експертів проекту ЄС «Підтримка впровадження сільськогосподарської та продовольчої політики в Україні» Офісу підтримки реформ при Мінагрополітики України відбулося перше публічне обговорення галузевих законопроектів та нормативно-правових актів з представниками аграрного бізнесу та асоціацій.

Заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Людмила Гончаренко представила досвід впровадження обласної програми підтримки у контексті реалізації стратегії регіонального розвитку.

Експерти Офісу підтримки реформ Анатолій Розгон і Олександр Мітченко представили напрацювання законопроектів «Про основні засади розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні» та «Про стимулювання розвитку агропромислового комплексу України».

Участь в обговоренні прийняли агровиробники, керівники Львівської Аграрної палати, уповноважені та експерти ЛАП із районів, члени Комісії з питань агропромислового розвитку Громадської ради при Львівській ОДА та науковці.

Президент Львівської Аграрної палати Павло Музика звернув увагу на необхідність посилення положень політики підтримки розвитку фермерських господарств з урахуванням досвіду країн ЄС. Представники громадськості висловили свої пропозиції для удосконалення запропонованих законопроектів.

За результатами обговорення учасники визначили пріоритетними для врегулювання наступні проблемні питання:

- можливості удосконалення порядку виплат бюджетних дотацій для розвитку виробництва;
- оптимізація розміру (обмеження обсягу дотації одному виробнику);
- залучення громадськості до процесу розробки, імплементації та контролю державних програм.

У Львові обговорили перспективи кредитування аграріїв регіону кредитними спілками

31 липня у Львові при підтримці проекту USAID “Кредитування сільськогосподарських виробників” відбувся круглий стіл на тему: “Зміцнення системи кредитних спілок – ключова передумова розвитку малого та середнього агровиробництва”.

Присутні на зустрічі 20 іноземних експертів, представники громадських організацій області визначили перспективні напрями реформування системи кредитних спілок в Україні і визначили кроки необхідні для покращення співпраці аграріїв та кредитних інституцій у Львівській та Тернопільській областях.

Президент Всесвітньої ради кредитних спілок Браян Бренч охарактеризував основні тенденції та світовий досвід діяльності кредитних спілок в сільській місцевості.

Заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Людмила Гончаренко представила тенденції розвитку та ресурсний потенціал сільського господарства області, окресливши позитивний досвід співпраці фермерів регіону з кредитними спілками.

Голова правління Церковної кредитної спілки “Анісія” Володимир Сидоровський у своїй доповіді представив перспективні напрями удосконалення законодавчої бази, що регулює діяльність кредитних спілок в Україні.

Керівник кредитної спілки “Вигода” Марія Сюма детально розповіла про досвід кредитної підтримки фермерських господарств на Львівщині.

Президент Львівської Аграрної палати Павло Музика звернув увагу у своїй доповіді на необхідність консолідації зусиль та використання зарубіжного і національного досвіду з метою наближення кредитних продуктів до аграріїв.

В доповідях інших учасників круглого столу розглядався іноземний досвід фінансової підтримки розвитку фермерства і питання формування сприятливого середовища для розвитку підприємництва та ефективної співпраці кредитних спілок.

Учасники круглого столу – зарубіжні експерти 1 серпня ознайомилися з діяльністю регіональних представництв кредитних спілок “Вигода” та “Анісія”, фермерських господарства у Жидачівському та Городоцькому районах.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Відбулося засідання галузевої комісії Громадської ради при Львівській облдержадміністрації

20 липня у Львові відбулося засідання Комісії з питань агропромислового розвитку при Львівській облдержадміністрації.

Члени комісії – представники громадськості заслухали звіт про результати розвитку аграрного сектору області за перше півріччя 2017 року, який презентувала директор Департаменту агропромислового розвитку Львівщини Наталія Хмиз.

Керівник відомства відзначила позитивні тенденції в галузях рослинництва і тваринництва у регіоні, зокрема те, що в АПК області зараз активно реалізується 36 інвестиційних проектів. Збільшується також кількість закладених садів, активізуються господарства з козівництва та вівчарства. Важлива увага приділятиметься розвитку агротуристичного кластеру “ГорбоГори” на Пустомитівщині.

Наталія Хмиз також проінформувала членів комісії про найближчі очікувані події в регіональному АПК – ярмарки “Добрі традиції Галичини”, Міжнародну виставку “Euro Agro”.

Голова комісії, громадський діяч та науковець Григорій Седіло та її члени окреслили коло проблемних питань, що потребують вирішення для динамізації розвитку як окремих галузей сільського господарства, так і сільських територій загалом.

Членами комісії визначено наступні пріоритетні напрями діяльності, що дозволять покращити економічну ситуацію в сільських територіях області:

- Пріоритетний напрям розвитку галузей тваринництва;
- Сприяння становленню та розвитку малого та середнього фермерства;
- Збільшення обсягів фінансової підтримки проектів розвитку сільських територій і агровиробників з фінансових ресурсів обласного бюджету;
- Економічна та консультативна підтримка розвитку нових фермерських господарств, очолюваних молодими фермерами;
- Розв'язання проблемних аспектів землекористування агровиробниками в сільській місцевості;

-Налагодження ефективної взаємодії з підрозділами Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації та Головним управлінням Держпродспоживслужби у Львівській області.

Ряд інших актуальних питань розвитку аграрного сектору та сільських також віднесено комісією до пріоритетних.

На засіданні комісії обговорювалися питання, що вимагають свого винесення на розгляд і обговорення Громадської ради при Львівській облдержадміністрації, засідання якої заплановано у першу декаду вересня 2017 року.

Львівська Аграрна палата також приймає активну участь в роботі галузевої комісії громадської ради області. Засідання комісії, які відбуватимуться щонайменше раз на місяця, будуть розглядатися актуальні питання агропромислового регіону.

Джерело: Львівська Аграрна палата

13 серпня в Буському районі відбудеться Свято меду

13 серпня 2017 року в Буському районі Львівської області на території Олеського Замку відбудеться традиційне Свято меду. Відвідувачі заходу (початок з 12.00 год) зможуть придбати продукцію Галицьких бджолярів, дізнатися про технології виробництва продукції і побачити цікаву концертно-розважальну програму для всієї родини.

Джерело: www.busk-rda.gov.ua

На Радехівщині проведено великий кулінарний фестиваль

30 липня у Радехові при сприянні ТОВ “Радехівський цукор” відбувся Перший західноукраїнський фестиваль “Куховарня Radofest”.

Із вступним словом до учасників фестивалю на урочистому відкритті звернулися перший заступник голови Львівської облдержадміністрації Ростислав Замлинський, представник обласної ради та місцевої влади.

Власну продукцію на фестивалі жителям Радехівщини представили підприємства харчової та переробної промисловості району.

Радехівське підприємство під брендом “Батьківський млин” представляло борошно першого та другого гатунків від вітчизняного товаровиробника. Директор підприємства Наталія Пельчар відзначила, що їх продукція на ринку відносно нещодавно, проте вже сформувалася стабільно зростаюча база покупців із Львівської та Волинської областей.

“Наше якісне борошно у великих обсягах із задоволенням купують як пекарні і виробники кондитерської продукції, так і домогосподарства”, – сказала Наталія Пельчар.

Шість видів хлібопродуктів з цільнозернового борошна під ТМ “Майстерня хліба “Черінь” в рамках фестивалю представила пекарня з села Оглядів, яка працює на ринку району вже півроку.

В межах заходів фестивалю відбулося накриття великого столу довжиною 110 метрів із стравами традиційної національної кухні. Відповідні страви були приготовані представниками 71 населеного пункту Радеківського району.

Крім того, в рамках фестивалю відбувалися численні конкурси, забави і концерти.

Уповноважений Львівської Аграрної палати в Радеківському районі Анатолій Близнюк відзначив важливість проведення подібних заходів, ініціатива щодо яких належить жителям громад та районних центрів.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Робоча зустріч з представниками громадських організацій аграрного сектору Вінниччини

21 липня відбулася робоча зустріч голови управи Львівської Аграрної палати Ігора Вуйцика з представниками громадських організацій аграрного сектору Вінниччини.

В межах зустрічі колеги з Вінницької області детально ознайомилися із напрямками діяльності Львівської Аграрної палати. Голова ГО “Національний центр сільськогосподарського дорадництва та консалтингу “Досвід” Руслан Звенигорецький відзначив важливість досвіду створення та функціонування аграрних палат в областях як інституцій підтримки розвитку малих та середніх агроформувань і власників землі.

Відбулася також зустріч із директором Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Наталії Хмиз в межах якої колеги із Вінниччини ознайомилися із досвідом співпраці департаменту та інституцій громадянського суспільства через налагодження ефективного діалогу для забезпечення збалансованого розвитку сільських територій регіону.

Джерело: Львівська Аграрна палата

«Концерн Хлібпром» у першому півріччі збільшив чистий прибуток на 75%

ПрАТ «Концерн Хлібпром» в січні-червні 2017 року збільшив чистий прибуток майже в 1,8 рази в порівнянні з аналогічним періодом 2016 року – до 5,75 млн грн. Показник EBITDA за шість місяців 2017 р. склав 40,1 млн грн.

Чистий дохід компанії за перше півріччя зріс на 7% – до 491,98 млн грн, а валовий прибуток збільшився на 4,5% – до 171,8 млн грн.

Джерело: www.agravery.com

Агротуристичний кластер «ГорбоГори» запрошує на святковий ярмарок

ДОБРІ ТРАДИЦІЇ ГАЛИЧНИН

Мета проведення: сприяти створенню агро туристичних кластерів як платформи сталого розвитку сільських територій.

Дата проведення:
19 серпня 2017 року

Місце проведення: Пустомитівський район, місцевість поблизу с. Хоросно (20 км. від Львова). **Координати місця:** 49.664886, 23.960281

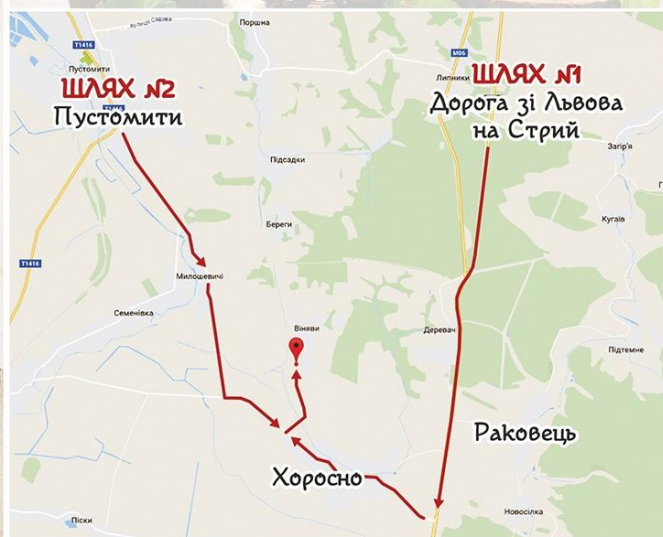
В рамках заходу відбуватимуться такі події:

- ⊗ ярмарок та дегустація продукції сільськогосподарських виробників;
- ⊗ приготування страв української кухні, майстер-класи;
- ⊗ зоокуток (вівці, павичі тощо);
- ⊗ політ на повітряній кулі;
- ⊗ розваги для дорослих і дітей (кінні, велосипедні прогулянки тощо);
- ⊗ виступи художніх колективів та розповіді про цікаві історичні факти.

**ЗАПРОШУЄМО ВСІХ
ВЗЯТИ УЧАСТЬ У СВЯТКУВАННІ.
ОБИЦЯЄМО ГАРНИЙ НАСТРІЙ
ТА ПОЗИТИВНІ ЕМОЦІЇ.**

тел.: 067 673 44 79 Антон
e-mail: project.apk@ukr.net

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

Укрдержфонд оголосив конкурс для фермерів на Львівщині

Український державний фонд підтримки фермерських господарств (Укрдержфонд) з 18 липня 2017 р. проводить конкурс на отримання фінансової підтримки на поворотній основі.

Бюджетна програма «Надання кредитів фермерським господарствам» передбачає, що переможці конкурсу зможуть отримати кредити до 500 тис. грн.

Проте фермери мають повернути кошти протягом 5 років.

Загальна сума, що буде розподілена серед учасників конкурсу на Львівщині, становить 1,95 млн грн.

До участі запрошують усі фермерські господарства.

Винятком є лише ті, які мають заборгованість перед Укрдержфондом, яких визнано банкрутами, щодо яких порушено справу про банкрутство та які перебувають у стадії ліквідації. Відмовити в участі можуть сільгоспвиробникам, у яких виявлено факти незаконного одержання та/або нецільового використання бюджетних коштів.

Конкурс проводять у два етапи:

Регіональні комісії Укрдержфонду приймають заявки та документи для участі в конкурсі, визначають фермерські господарства, що претендують на одержання фінансової підтримки. Прийом документів від конкурсантів триває з 18 липня 2017 р. по 16 серпня 2017 р.

Конкурсна комісія з питань надання фінансової підтримки проводить відбір та формує реєстр фермерських господарств, що отримали право на одержання фінансової підтримки.

Перелік документів, які треба подати для участі в конкурсі, передбачений п. 8 Постанови Кабінету Міністрів України № 1102 від 25 серпня 2008 р. (зі змінами). Також з ним можна ознайомитися на офіційному сайті Укрдержфонду (www.udf.gov.ua) у розділі “Перелік документів для участі в конкурсі”, на офіційних сторінках регіональних відділень Укрдержфонду в соціальній мережі Facebook або отримати особисто в регіональних відділеннях.

За більш детальною інформацією фермери можуть звертатись до Львівського відділення Українського державного фонду підтримки фермерських господарств, що знаходиться за адресою: м. Львів, вул. Замарстинівська 49, 2 поверх, тел. 067-781-82-87 Розмус Оксана Степанівна.

Джерело: www.udf.gov.ua

Фінансова підтримка для аграріїв з обласного бюджету

КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2016-2020 РОКИ

(рішення Львівської обласної ради від 01 березня 2016 року № 106 (зі змінами))

ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ОБЛАСНОГО БЮДЖЕТУ НА ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2016-2020 РОКИ (розпорядження голови ЛОДА від 30.03.2017р. № 249)

1. 1,5 МЛН. ГРН. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ, ФІЗИЧНИХ ОСІБ ШЛЯХОМ КОМПЕНСАЦІЇ ВІДСОТКІВ ЗА КРЕДИТАМИ, ЗАЛУЧЕНИМИ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ, КРЕДИТНИХ СПІЛКАХ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ВАЛЮТІ

Часткове відшкодування відсотків за кредитами залученими товаровиробниками на виробничі потреби, оновлення матеріально-технічної бази в розмірі до 1,5 облікової ставки НБУ, але не більше 200 тис. грн. для юридичних осіб та 100 тис. грн. для фізичних осіб.

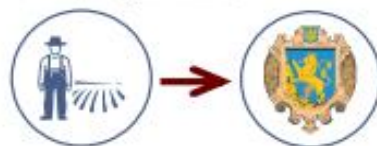

2. 8,5 МЛН. ГРН. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ НА ЗВОРОТНІЙ ОСНОВІ У ВИГЛЯДІ ПІЛЬГОВИХ КРЕДИТІВ НА РЕАЛІЗАЦІЮ БІЗНЕС-ПЛАНІВ

Кредити надаються під 5 відсотків річних терміном до 5-ти років у розмірі, визначеному бізнес-планом, але не більше 500 тис. грн. з відтермінуванням погашення основної суми зобов'язання до 1 року на придбання сільськогосподарської техніки та технологічного обладнання, племінних тварин, корів і нетелей, розвиток дрібного тваринництва (вівчарства, козівництва, кролівництва, птахівництва тощо), а також бджолярства і рибництва, будівництва, реконструкція тваринницьких приміщень, розвиток садівництва, ягідництва, овочівництва, органічної продукції, грибів, здійснення та розвитку діяльності з передпродажної підготовки, переробки сільськогосподарської продукції

3. 1,2 МЛН. ГРН. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА У ВИГЛЯДІ ДОТАЦІЙ НА ПЛОЩУ УГІДЬ, НА ЯКИХ ПРОВІДИТИМУТЬСЯ ЗАХОДИ ІЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ

- Освоєння земель під садівництво, ягідництво після проведення агрохімічного обстеження земельних ділянок в розмірі до 400 грн/га
- Розкислення ґрунтів (вапнування) шляхом внесення вапнякових меліорантів до 500 грн/га
- Збагачення ґрунтів біологічним азотом шляхом інокулянтів азотфіксуючих мікроорганізмів до 160 грн/га
- Сидерація ґрунтів до 350 грн/га

ДЕПАРТАМЕНТ
АГРОПРОМИСЛОВОГО
РОЗВИТКУ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОДА

(детальна інформація на сайті ЛОДА: http://loda.gov.ua/agr_programy, або за тел.

- напрям підтримки 1. (032) 252 85 90 Ігор Цвігун
- напрям підтримки 2. (097) 584 80 75 Зиновій Древняк
- напрям підтримки 3. (032) 255 05 72 Ігор Вус

Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації продовжує розміщення у виданні «Вісник Агрофорум» інформації для виробників сільськогосподарської продукції щодо можливості участі у електронних публічних закупівлях PROZORRO, які проводяться державними установами. Потрібну заявку у системі PROZORRO можна знайти за адресою: <https://prozorro.gov.ua>, ввівши в поле пошуку на сайті код відповідної пропозиції.

Для консультацій щодо електронних публічних закупівель у системі PROZORRO можете звертатись за тел.: (032) 255-05-70.

**Моніторинг державних закупівель по системі PROZORRO
по сировині та продукції сільського господарства в областях Західної України**

Компанія – замовник	Очікувана вартість замовлення	Продукція	Кінцевий строк подання тендерних пропозицій:	Код пропозиції
Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного	1 500 000	Молоко	14 серпня 2017 18:20	7c409f73554e452eabf02287391095f7
Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного	2 350 000	Хліб та печиво	13 серпня 2017 22:35	16f17f148f244626ab87694ced326be2
Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного	2 400 000	М'ясопродукти	13 серпня 2017 19:29	8ec2851415ff40d9be810a5b92bc16ec
Відокремлений підрозділ “Рівненська АЕС” державного підприємства “НАЕК “Енергоатом”	143 710	Овочі консервовані	15 серпня 2017 14:00	1e1e4588a4fd42b382824c591eff901d
Відокремлений підрозділ “Рівненська АЕС” державного підприємства “НАЕК “Енергоатом”	684 040	Молоко та вершки	15 серпня 2017 14:00	2648869d686e407982c6077da71f4325
Відокремлений підрозділ “Рівненська АЕС” державного підприємства “НАЕК “Енергоатом”	449 500	Вершкове масло	14 серпня 2017 14:00	7ef1e19e6e2142aaa1753a22e6e139cd
Відділ освіти Міжгірської РДА	281 095	Хліб пшеничний вищого ґатунку	15 серпня 2017 14:03	f25074d53f9c4057ba324117475c0701
КП “Нововолинський Комбінат шкільного харчування”	250 000	Свинина (М'ясний м'якушевий безкістковий напівфабрикат із свинини, з лопаткової частин туші з видаленою сполучною тканиною (охолоджений)	12 серпня 2017 16:00	98c9d530dbc74a108fe986b3ffd5533a

Продовження таблиці на наступній сторінці

**Моніторинг державних закупівель по системі PROZORRO
по сировині та продукції сільського господарства в областях Західної України**

Компанія –замовник	Очікувана вартість замовлення	Продукція	Кінцевий строк подання тендерних пропозицій:	Код пропозиції
Військова частина 3072 Західного ОТО НГУ	206 030	Хлібопродукти, свіжовипечені хлібобулочні та кондитерські вироби	10 серпня 2017 16:00	c2e6153632004e429d11fdce718f9203
КП “Нововолинський Комбінат шкільного харчування”	300 000	М’ясо продукти	11 серпня 2017 16:00	c56c3e3ec7bb411ab109d719569c6f10
КЗ Львівської обласної ради “Львівський обласний госпіталь ветеранів війн та репресованих ім.Ю.Липи”	360 000	Картопля	10 серпня 2017 11:00	7a24f54b5ace459f81b2e218b4e11775
КП “Нововолинський Комбінат шкільного харчування”	400 000	Фруктові та овочеві соки	10 серпня 2017 16:00	1a21beb3000d4fb1b55b6f06a3525eb9
Комунальний заклад Львівської обласної ради "Винниківська санаторна загальноосвітня школа- інтернат І-ІІІ ступенів"	294 800	Яловичина	09 серпня 2017 17:00	0cddc057dfd2412b9c2b99cc1f05bf11
Управління освіти Ужгородської міської ради	358 240	Тушки курячі, стегна курячі, печінка куряча	06 серпня 2017 23:59	a56de84cf3054b5da2057ffde6485658
Центр медичної реабілітації та санаторного лікування “Трускавецький”	254 000	Зернові культури та картопля	06 серпня 2017 12:00	6a16efb9a9034dbfaddf8fce8105209e
Національний університет “Львівська політехніка”	230 000	Овочі свіжі, фрукти	04 серпня 2017 17:00	2c9599b8d5d241439d6d22eb8156838d
Національний університет “Львівська політехніка”	940 000	М’ясо	04 серпня 2017 17:00	fe93f4bca2d145a8a4423f047517714e
Львівський національний університет імені Івана Франка	200 000	Продукція борошномельно- круп’яної промисловості	05 серпня 2017 10:00	ac3ed945aa1842039eff706144431039

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

Несвоєчасна сплата плати за землю фізособою: яка відповідальність?

Нарахування фізособам сум податку за землю проводиться фіскальними органами за місцем знаходження земельної ділянки, – про це повідомляє Державна фіскальна служба України.

Фіскальні органи надсилають (вручають) платникові за місцем його реєстрації до 01 липня поточного року податкове повідомлення-рішення про внесення податку.

Податок фізособами сплачується протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення.

У аналогічному порядку здійснюється нарахування фізособам орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності та визначаються строки її сплати.

Якщо сума грошового зобов'язання розраховується контролюючим органом, платник податків не несе відповідальності за своєчасність, достовірність і повноту нарахування такої суми, проте несе відповідальність за своєчасне та повне погашення нарахованого узгодженого грошового зобов'язання і має право оскаржити зазначену суму в порядку, встановленому Податковим кодексом України (ПКУ).

У разі якщо платник податків не сплачує узгоджену суму грошового зобов'язання протягом встановлених строків, такий платник податків притягується до відповідальності у вигляді штрафу у таких розмірах:

- при затримці до 30 календарних днів включно, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, – у розмірі 10% погашеної суми податкового боргу;
- при затримці більше 30 календарних днів, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, – у розмірі 20% погашеної суми податкового боргу.

Отже, оскільки фізособи (громадяни) несуть відповідальність за своєчасне та повне погашення нарахованого узгодженого грошового зобов'язання з плати за землю, то якщо вони протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення не сплачують узгоджену суму грошового зобов'язання, такі платники податків притягуються до відповідальності у вигляді штрафу у зазначених розмірах.

Разом з тим, на суму податкового зобов'язання з плати за землю, не сплаченого протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення, нараховується пеня у порядку, визначеному ст. 129 ПКУ.

Джерело: “Дебет-Кредит”

В Україні обвалились ціни на томати

З початку тижня, на найбільших гуртових ринках країни спостерігається різке зниження ціни на томати.

За даними моніторингу «Інфо-Шувар», станом на сьогодні, на найбільших гуртових ринках країни ціна на томат знизилась у 1,5-3 рази, у порівнянні із минулим тижнем, і коливається зараз в діапазоні 2-17 грн/кг (0,07-0,56 євро/кг). Найбільш помітне зниження ціни, в порівнянні з минулим тижнем, було зафіксоване на ринку «Нежданий» в Херсонській області, томат тут подешевшав більш ніж в 3 рази, сьогодні, на «Нежданному» його вже можна купити по 2-3 грн/кг (0,07-0,1 євро/кг). На РСРП «Шувар», найбільшому гуртовому ринку Західного регіону, томат, станом на сьогодні, вже пропонується за ціною 7-10 грн/кг (0,23-0,33 євро/кг), тобто ціни за тиждень тут впали майже в 2 рази. Найдорожчий томат сьогодні пропонують на торгових майданчиках ринку «Столичний» у місті Києві, де ціни поки не поспішають знижуватись і тримаються на рівні 12-17 грн/кг (0,4-0,56 євро/кг).

Зниження ціни на томати на початку серпня – це досить стандартна ситуація оскільки, саме в цей період, на внутрішньому ринку спостерігається суттєве збільшення пропозиції ґрунтових томатів.

Аналітики «Інфо-Шувар» зазначають, що станом вже на другу половину липня, ціни на український томат були зафіксовані на рекордно високому рівні. Саме тому падіння ціни що спостерігається зараз є на стільки відчутним.

Джерело: www.info-shuvar.com

Українські аграрії з-поміж бобових віддають перевагу гороху

Основний акцент серед бобових українські аграрії роблять на горох. Оскільки вирощування гороху має очевидні перспективи. Про це розповіла провідний експерт зернового ринку Єлизавета Малишко.

Якщо в минулому сезоні було посіяно 240 тис га, в цьому 380 тис га. Урожайність гірша, ніж минулоріч, проте близько 1 млн т може бути експортовано (у порівнянні з 450 тис. т в цьому сезоні). Крім основного продукту бобових, розширюється вирощування нішевих культур: сочевиці, нуту, люпину.

Джерело: www.ukraine.web2ua.com

Замовити біометричний паспорт можна через iGov також на Львівщині

Відтепер система iGov дозволяє замовити біометричний закордонний паспорт у 10-ти областях, зокрема і у Львівській. На сайті електронних послуг можна заповнити анкету і оплатити квитанції.

Сервіс дозволяє записатися в електронну чергу, заповнити заздалегідь всі необхідні документи (щоб не треба було на місці “ксерити”) і здійснити оплату.

Послуга замовлення біометричного паспорта доступна за посиланням: <https://igov.org.ua/service/176/general>

Крок 1. Оберіть свій регіон.

Увійдіть в систему зручним для Вас способом: – за допомогою BankID; – за допомогою електронного цифрового підпису; – за допомогою нового паспорта у вигляді ID-картки.

Ви обираєте підрозділ Державної Міграційної Служби (ДМС), в якому бажаєте отримати закордонний паспорт та заповнюєте коротку форму:

- ваші контактні дані (email та телефон);
- вказуєте дату та час, у які Вам буде зручно прийти до ДМС для підпису та подання заяви.

Крок 2. Ви отримаєте листа на пошту в якому буде вказано:

- документи, які необхідно принести з собою для оформлення закордонного паспорта;
- розмірбору та реквізити для сплати;
- посилання на зразок заяви для оформлення закордонного паспорта.

Також у листі буде описано, як скасувати заявку, якщо Ви не маєте можливості з'явитись у обраний день і час.

Крок 3. Ви приходите до підрозділу ДМС у обраний час з документами, що зазначені в листі та сплаченими квитанціями.

Співробітник вносить необхідні дані до програми для оформлення закордонних паспортів.

Вам потрібно надати такі документи:

- оригінал та копію паспорта громадянина України;
- паспорт громадянина України для виїзду за кордон (за наявності);
- оригінал та копію індивідуального податкового номеру (ПІН);
- квитанцію про сплату з мокрою печаткою банку, де Ви зазначені, як платник;
- роздрукувати та заповнити заяви, посилання на які, буде надіслано у листі.

Вам не потрібно реєструватись в електронній черзі на місці. Вашого запису через iGov на конкретний час достатньо.

Крок 4. Після опрацювання всіх зібраних даних та виготовлення самого паспорта Вам доведеться ще раз відвідати міграційну службу та забрати Ваш новий паспорт. Його готовність можна перевірити за посиланням: <https://dmsu.gov.ua/services/docstate.html>

ФАО запускає в Україні проект з адаптації до змін клімату

Україна визначає свої національні пріоритети в питаннях зміни клімату, і проект, реалізацію якого починає сьогодні Продовольча і сільськогосподарська організація ООН (ФАО), націлений на сприяння цьому процесу.

Проект повністю фінансується ФАО та буде реалізовуватися у тісній співпраці з Міністерством аграрної політики та продовольства і Міністерством екології та природних ресурсів України. Дії будуть спрямовані на розробку національної політики, методичних підходів і надання технічних консультацій.

В рамках проекту будуть розглянуті поточні і майбутні кліматичні умови в Україні та їх вплив на сільське господарство (включаючи лісове та рибне господарство). Також буде проведена оцінка вразливості та ризиків і визначено пріоритетні напрямки роботи. Окрім того, проект передбачає розробку заходів щодо пом'якшення наслідків змін клімату та адаптації до нього. Буде проведено серію консультацій, метою яких стане забезпечення прозорості та участі всіх зацікавлених сторін в процесі розробки плану дій.

Проект ФАО буде реалізовано до кінця грудня 2017 року і, таким чином, доповнить напрацювання Міністерства аграрної політики і продовольства України. Результатом проекту стане досягнення такого результату у формуванні державної політики та обмеженні викидів парникових газів, що перевершить існуючі на даний момент міжнародні зобов'язання України.

Джерело: www.agronews.ua

Кредити для аграріїв стануть дешевшими

Уряд вніс зміни у Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів. Відтак, часткова компенсація за кредитами збільшена удвічі – до 100% від облікової ставки НБУ – для малих та середніх агровиробників і тих, хто вирощує велику рогату худобу.

Як зазначили у департаменті агропромислового розвитку Львівської ОДА, на реалізацію програми цього року в Державному бюджеті України передбачили 300,0 млн грн., у тому числі на Львівську область виділили – 6,8 млн грн.

Також позичальники зможуть отримати державну підтримку за кредитами, які залучають у 2017 році без визначення граничної межі процентних ставок за користування кредитами. При цьому обмеження за кредитами, які залучались у 2015 та 2016 роках залишаються незмінними.

Переглянути постанову Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 р. №502 можна за посиланням: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/502-2017-%D0%BF/paran2#n2>

Джерело: www.loda.gov.ua

Джерело: Проект ЄС «Вдосконалення системи контролю безпеки харчових продуктів в Україні»

Міжнародна агропромислова виставка **28-30 листопада • 2017**

**Euro
AGRO**

TARGI KIELCE S.A. (Polska, Kielce) та ПрАТ «Гал-ЕКСПО» (Україна, Львів) – запрошують українські компанії до участі в Міжнародній агропромисловій виставці «EuroAGRO» у Львові 28-30 листопада 2017 р.

Джерело: www.galexpo.com.ua/agro

Оприлюднено нові проекти законів від Мінагрополітики

18 липня Міністерство аграрної політики та продовольства України оприлюднило на офіційній інтернет-сторінці проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання адміністративних послуг у сфері агропромислового комплексу”.

02 серпня 2017 р. оприлюднено проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення заходів із біологічної безпеки та збереження тваринництва в Україні”.

02 серпня 2017 році оприлюднено проект Постанови Кабміну “Про затвердження Переліку платних послуг, які надаються бюджетними установами у сфері охорони прав на сорти рослин, що належать до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства”

Джерело: www.minagro.gov.ua

Закон про електронні земельні торги збільшить доходи громад

У Верховній Раді зареєстровано проект закону №6726 від 14.07.2017 р. «Про внесення змін до Земельного кодексу України (щодо проведення земельних торгів онлайн). В пояснювальній записці говориться, що законопроект розроблено з метою «...збільшення публічності та прозорості земельних торгів».

Автор законопроекту вважає, що «Наявність конкуренції – основа земельних торгів. Відсутність конкуренції між учасниками повністю нівелює переваги такого інструменту як торги та виглядає як звичайна угода купівлі-продажу. Відповідно до висновку аналізу торгів суспільством, зі 100 земельних торгів лише в 47 випадках між учасниками торгів є конкуренція.

Тому, відповідним законопроектом пропонується опублікування оголошення про початок торгів, інформацію про них, та результати торгів, не тільки на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, але й на офіційних веб-сайтах органу місцевого самоврядування та його виконавчого органу адміністративно-територіальної одиниці, де розташована земельна ділянка.

Разом з тим, публічність таких процедур є основним завданням України після закріплення європейського вектору розвитку держави та підписання Угоди про асоціацію з ЄС, а також умовою подальшого євроінтеграційного процесу, який передбачає серйозні виклики, пов'язані з проведенням соціально-економічних реформ та інституційних перетворень в Україні, у тому числі й у земельній сфері.

Таким чином, положення запропонованого закону надасть можливість повноцінно реалізувати антикорупційну стратегію в сфері земельних аукціонів та забезпечити гласність процесу проведення земельних торгів.

Джерело: www.decentralization.gov.ua

Які документи оформляти, якщо на підприємстві практикується студент вищого навчального закладу?

Практика студентів оформлюється договорами вищих навчальних закладів з базами практики, а це можуть бути організації будь-якої форми власності, та наказами про проходження практики. Про це розповіла фахівець ГУ Держпраці у Львівській області Любов Лесна.

За її словами, для практикантів-студентів вишів законодавчими нормами не передбачено обов'язкової оплати їхньої праці.

«Тобто оплата праці практикантів-студентів вишів може здійснюватися лише з власної ініціативи підприємств», – сказала Любов Лесна.

Документи, які оформлюють за місцем проходження практики студента ВНЗ:

1. Наказ за відділом кадрів. У цьому документі зазначають прізвище, ім'я, по батькові практиканта, умови та термін проходження практики, а також призначають керівника практики від підприємства. Якщо оплату за керівництво здійснює підприємство, то у наказі уточнюється і її розмір.

2. Строковий трудовий договір. Якщо під час практики студент буде виконувати трудові обов'язки, то це потребує укладення між ним та підприємством строкової трудової угоди. Трудовий договір оформляється наказом чи розпорядженням власника або уповноваженого ним органу про зарахування працівника на роботу. Трудовий договір вважається укладеним навіть без складання наказу про прийняття на роботу у тому випадку, коли фізособу фактично допустили до роботи. Отже, у такому наказі (розпорядженні) зазначають, що студент приймається на роботу на певну посаду протягом дії виробничої практики. Без визначення терміну, протягом якого студент працюватиме на підприємстві, трудовий договір вважатиметься безстроковим і розірвати його лише на підставі закінчення виробничої практики буде неможливо.

Також передбачено, що за наявності у штатному розписі вільної посади, робота за якою відповідає вимогам програми практики, студент може бути прийнятий до штату підприємства на час виробничої практики. При цьому на загальнопрофесійну підготовку студента за програмою практики має відводитися не менше 50% часу його роботи.

3. Довідка з місця праці із зазначенням спеціальності, кваліфікації, посади та часу роботи. Якщо із практикантом було укладено трудову угоду і він має на час вступу до навчального закладу трудову книжку, то запис про початок і припинення трудових відносин обов'язково повинен бути внесений до неї. Робиться такий запис навчальним закладом на підставі довідки з місця роботи. Типової форми цієї довідки немає, але у ній має бути зазначено спеціальність, кваліфікацію, посаду, за якою практикант працював, і час роботи.

Організація практики студентів вузів в організаціях регламентується Положенням про проведення практики студентів ВНЗ України, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України.

Рейдерство аграрних компаній або як захистити свій бізнес?

Юрист практики податкового права Juscutum Дмитро Кулик у своїй статті на www.agravery.com пропонує наступний перелік превентивних дій підприємства для захисту від рейдерства:

Що ж робити, щоб мінімізувати можливість рейдерського захоплення?

Дмитро Кулик пропонує перелік превентивних дій, які не є вичерпними, оскільки кожна ситуація може мати свої особливості.

- Розробити індивідуальний статут підприємства, в якому передбачити порядок відчуження часток у статутному капіталі, встановити обов'язкову згоду учасників на підписання керівником господарських договорів понад певної суми і передбачити процедура відмови інших учасників від переважного права викупу частини в статутному капіталі.

- Розробити і впровадити прозору корпоративну структуру компанії.

- Ввести обов'язкове підтвердження платежів учасником підприємства (банки надають таку послугу, як правило за допомогою sms або телефонного дзвінка).

- Проводити належне оформлення співробітників з обов'язковим підписання положення про нерозголошення комерційної інформації.

- Стежити за своєю дебіторською заборгованістю

- Працювати з перевіреними контрагентами, в тому числі і зберігати зерно на перевірених елеваторах.

- Впровадити систему захисту інформації та забезпечити належне зберігання документів.

- Постійно проводити моніторинг єдиного реєстру судових рішень та єдиного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на предмет наявності змін і нових судових процесів.

- Мати контакти перевірених адвокатів, які зможуть надати правову допомогу невідкладно, оскільки у випадку рейдерської атаки, відомий вислів «час – це гроші» набуває особливої актуальності.

Джерело: www.agravery.com

Затверджено нову форми статзвітності щодо стану ділової активності підприємств

Державна служба статистики України наказом від 17 липня 2017 р. № 172 затвердила форми державних статистичних спостережень щодо стану ділової активності підприємств зокрема: №2К-С (квартальна) “Обстеження ділової активності сільськогосподарського підприємства”.

Ця форма вводиться у дію з 1 січня 2018 року та поширюється на юросіб.

Джерело: Дебет-Кредит”

Ефективність аграрного виробництва в галузях рослинництва істотно залежить від правильного використання генетичного потенціалу сортів. Про сучасний стан та перспективи сортовипробування нашому виданню розповів директор Львівського обласного державного центру експертизи сортів рослин Василь Кузько.

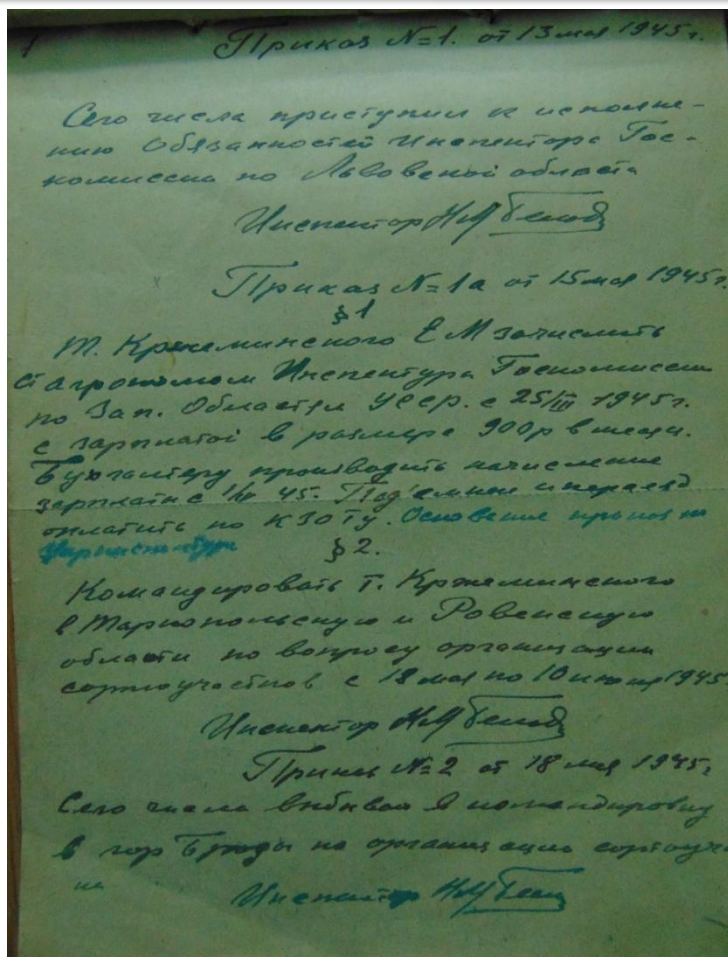
Великі затрати інтелектуальної праці наших фахівців повинні гідно компенсуватися – Василь Кузько

- Розкажіть будь ласка про історію створення сортовипробувальної мережі у Львівській області?

- **В.К.:** Державна сортодослідна мережа у Львівській області утворена в травні 1945 року, коли ще практично гриміли залпи Другої Світової війни. В нас збереглася стара книжка з історичними наказами по сортомережі області і перший з них датовано 13 травня 1945 року. Тоді не було фактично нічого і сортодослідницька мережа створювалася на порожньому місці. Навіть паперу не було, а перші накази писалися на чистій тильній стороні документів німецьких бланків фінансових ордерів. Мережа створювалася для ведення організованого насінництва сортів рослин враховуючи умови кожної області, що неможливо було зробити без організованого сортовипробування. Відбір територій під організацію тодішніх сортодільниць здійснював ще Микола Іванович Вавілов – вчений-селекціонер і генетик із світовим ім'ям, який в 1940 році об'їхав західні області України і визначив особисто місця майбутнього розміщення сортодільниць.

Сортовипробування в Західній Україні почалися саме із Львівщини, де була утворена інспектура, яка в різні часи охоплювала своєю діяльністю різні області – Львівську, Тернопільську, Закарпатську, Чернівецьку, Дрогобицьку. Приблизно до 1951 року фактично утворювалася сортодільниця. Найбільша кількість сортодільниць була в 1980-х роках – 13 сортодільниць в основних сільськогосподарських районах області і навіть спеціалізовані за напрямками випробувань рослин – зернові, зерново-технічні, овочеві сортодільниця із закритим ґрунтом, ентомофітодільниця, торфо-болотна дільниця, плодово-ягідна. Фактично на Львівщині в шести яскраво виражених ґрунтово-кліматичних зонах (дві Поліські зони, Лісостепова, Передкарпатська, Карпатська, Придністровська) були сортодільниця. Ми колись мали навіть Гірськокарпатську сортодільницю в Турківському районі, яку закрили наприкінці 1980-х років, і то лише через розпорядження з Москви.

Вже тоді було помічено, що сорт в різних ґрунтово-кліматичних умовах області вів себе по-різному. Тому формуючи районування по області ми по деяких сортах рекомендували їх, наприклад, до посіву в Поліській зоні на ґрунтах

карбонатних, але водночас ці сорти гірше проявляли свої властивості в Поліській зоні на піщаних ґрунтах чи у зоні Передкарпаття.

Тому така кількість сортодільниць, враховуючи тодішні умови ведення аграрного виробництва, була виправданою. Робота сортодослідників була завжди в повазі і вони приймали участь у різних форумах, семінарах, надаючи корисну інформацію.

Треба відмітити, що ні нинішнє, ні вчорашнє покоління сортодослідників не були першопрохідцями в питаннях сортовивчення і сортових технологій вирощування на наших теренах.

В свій час я мав змогу ознайомитися із книгою “Взірцевий господар”, яку написав знаний професор Рільничої академії в Дублянках

Казимир Мечиньскі, виданою в 1909 році коштом товариства «Просвіта» у Львові. В цій книзі розміром понад 500 сторінок селянам надавалися докладні рекомендації щодо ведення ефективного господарства. Як не дивно, але багато із цих рекомендацій актуальні і на сьогодні. Там прописані загальні речі: як доглядати за худобою, як обробляти ґрунт, як вносити добрива, які підбирати сорти. І тоді спеціалісти це знали і давали селянам необхідні поради. В цій книзі зазначалося вже тоді, що сорти, спроваджені із хороших земель Західної Європи (ми сьогодні говоримо про них як про інтенсивні сорти, що вимагають кращого догляду), потрапляючи в більш складні ґрунтово-кліматичні умови Західної України на давали очікуваної урожайності і дуже швидко вироджувалися. Фактично вони не забезпечували в нас показників, які мали на рівнинах в країнах Західної Європи. Тоді також писали про те, що селянин не має бездумно вірити гарним етикеткам і малюнкам, які часто супроводжують пропозиції щодо продажу насіння, оскільки там бувають намальовані такі потужні колоски, волось чи плоди, яких ніхто в Європі не бачив. Крім того, у Львові була станція насінневого контролю, де селянин міг перевірити насіння на предмет схожості, чистоти. Через Товариство “Просвіта” ця робота здійснювалася досить системно і безоплатно, а людям пропонувалося купувати насіння лише в перевірених виробників щодо якості насінневого матеріалу.

Була також станція хімізації в Дублянах, де можна було безоплатно перевірити якість добрив і отримати пропозиції щодо їх внесення. Наші попередники також знали ці речі понад 100 років назад.

В нинішніх умовах ведення виробництва спостерігається масова поява на полях агроформувань сортів зарубіжної селекції, що не завжди є виправданим, бо за даними сортовипробування в однакових конкурентних умовах з сортами вітчизняної селекції по комплексу показників іноземні сорти далеко не завжди проявляють себе краще. Тому масовий завіз і посів сортів зарубіжної селекції не завжди доречний, особливо це стосується зернових культур.

Сортомережа має стояти своєрідним бар'єром для того, щоб виробникам потрапляли тільки найкращі сорти незалежно від країни походження, а не ті, що були бездумно імпортовані тільки через гарну етикетку. Але, на жаль, така інформація виробниками затребується не завжди.

Сьогодні питання незалежного сортовипробування особливо актуальне ще й по тій причині, що на світовому ринку багато виробників, які конкурують. Хоча це добре для товаровиробників щодо різноманіття пропозиції сортів в різних цінових категоріях, це елемент прогресу, але на наші поля часто потрапляють сорти, яких там не повинно бути. Дуже часто на випробування приходять сорти озимих культур іноземної селекції, які мають нижчу зимостійкість, ніж сорти української селекції. Масово поширюючи такі сорти в умовах виробництва різних областей України, можна у певний морозний рік при відсутності снігового покриву залишитися без врожаю озимих культур.

- *Які основні активи і досягнення сортовипробувальної мережі на Львівщині?*

- **В.К.:** На сьогодні робота сортодослідної мережі орієнтується більше на ведення державного реєстру сортів рослин України, а також для того щоб автор (власник) сорту міг підтвердити свої права на певний сорт рослин. Україна на сьогодні є учасником Міжнародного союзу по охороні селекційних досягнень та приєдналася до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин, а це накладає особливу відповідальність на діяльність державної сортодослідної мережі. Крім того, поряд з формуванням Державного реєстру сортів рослин придатних до поширення в Україні ми щорічно надаємо пропозиції щодо сортового розміщення основних культур в різних природно-кліматичних зонах аграрного виробництва Львівщини.

Державний реєстр сортів рослин України містить загалом понад 9 тисяч сортів, ми ж рекомендуємо з цього переліку 250-300 сортів і гібридів, які в умовах області забезпечують найкращі господарсько цінні показники.

Нині сортодослідна мережа області включає обласний центр експертизи сортів рослин і чотири сектори в Золочівському, Перемишлянському, Стрийському, Старосамбірському районах, де загалом зайнято сортодослідженнями понад 30 працівників. В цьому році на наших полях випробовується майже 1000 сортів 35 сільськогосподарських культур.

Ведемо досліді різних типів кваліфікаційної експертизи сортів рослин: на придатність сорту для поширення (для внесення в реєстр), на охороноздатність і є частина дослідів післяреєстраційного сортовивчення. Маємо на випробуванні сорти вітчизняної та іноземної селекції, а тому часто бувають в нас представники вітчизняних та іноземних компаній, які слідкують за процесом сортовипробування.

На жаль, за останні декілька років в Україні зроблено ряд негативних кроків щодо “реформування” сортомережі. Після 2010 року в закладів експертизи сортів рослин в Україні забрано всі основні засоби для проведення дослідів – землю, техніку, приміщення, і практично все це було передано в новостворену структуру – Державне підприємство “Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу”. Причому, коли таку реорганізацію проводили, то пояснювали це тим, що в умовах недостатнього бюджетного фінансування сортодосліджень цей центр має забезпечувати проведення польових дослідів. На ділі ж виявилось, що хоч таке завдання було прописане у статутних документах, центр практично відмовився від проведення польових дослідів через високу вартість цих досліджень, а Український інститут експертизи сортів рослин, який відповідальний за виконання державної Програми кваліфікаційної експертизи сортів рослин і перед заявником за сортовипробування, фактично залишився без умов для проведення досліджень.

Важко навіть уявити, як нам вдалося протягом цих років проводити польові досліді і готувати експертні висновки по сортах. Цим завдячую нашим фахівцям, які часто працюють без належних умов до праці, але стараються проводити досліді відповідно до методичних і агротехнічних вимог, бо добре розуміють, що за кожним сортом стоїть багаторічна творча праця селекціонера, а нам треба цю працю професійно і незалежно оцінити. Розуміємо ми також надзвичайну важливість правильного формування національних та регіональних сортових рослинних ресурсів, що є основою продовольчої безпеки держави.

В 2015 році наказом Мінагрополітики частині закладів експертизи сортів у 8 областях вдалося частково повернути земельні ділянки і майно, яке було закріплене за Українським інститутом експертизи сортів рослин. На Львівщині ми повернули інституту землю і майно лише в Золочівському районі, але в такому стані, що потрібно декілька років для його повернення на нормальний рівень для проведення дослідів. При підтримці Українського інституту експертизи сортів рослин за останній рік нам вдалося в секторі на Золочівщині зробити серйозні зрушення.

Рахую, що було зроблено велику помилку при спробі бездумного знищення вітчизняної системи експертизи сортів рослин. Зрозуміло, що комусь наша діяльність стояла певною перепорою при поширенні сортів в Україні. Нашій установі загалом байдуже імпортовий чи вітчизняний сорт заходить на випробування, оскільки фахівцям відомо лише код сорту. Таким чином ми випробовуємо фактично не сорт з назвою, а сорт з кодом.

І лише після того, як сорт потрапляє чи не потрапляє в Реєстр сортів України, ми дізнаємося його назву і заявника. Ми оцінюємо будь який сорт із заведеною назвою з точки зору його продуктивності, якості, стійкості до хвороб, шкідників, а лише після цього фахівці інституту складають експертний висновок з даних різних областей стосовно придатності для поширення і внесення сорту в Реєстр або відмову у внесенні. В Реєстрі сортів вказується також і бажана зона поширення сорту. Хоча внесений в Реєстр сорт може поширюватися в будь-якому регіоні України незалежно від зазначеної зони.

В умовах нашої області, доцільно здійснювати післяреєстраційне сортовивчення. Це випробування вже зареєстрованих сортів із метою повнішого вивчення через проведення тематичних дослідів. Ми також проводимо ці досліді і сьогодні, однак не у межах державної програми. Поки що нам складно довести Мінагрополітики, що це необхідно для захисту власників сортів і підбору тих сортів, які заслуговують бути на наших полях. Часто виробники нехтують подібною інформацією і більше довіряють чийм-небудь порадам чи гарній маркетинговій картинці, але такі речі іноді не підтверджуються у виробництві.

Наприклад, у Польщі система побудована розумніше і там за підтримки держави відбувається післяреєстраційне випробування сортів вітчизняної та іноземної селекції. Фермер Польщі може використовувати будь-який сорт з великого європейського каталогу сортів рослин, але шляхом проведення післяреєстраційного випробування, де в рівних умовах конкурують сорти польської і зарубіжної селекції, чітко видно, який сорт краще підходить до вирощування у цій зоні.

В Польщі випускаються цілі книжки з матеріалами післяреєстраційного випробування сортів, ці сорти можна побачити в польових дослідках під час спеціалізованих семінарів в різних воєводствах Польщі. Фінансова підтримка цього виду сортодосліджень здійснюється в Польщі за рахунок коштів національного бюджету, бюджету воєводств, селекційних і насінневих компаній, аграрних палат і галузевих асоціацій в різних частках. Це дозволяє провести повноцінні випробування і вивчити в одному досліді сорти національної та іноземної селекції на предмет їх продуктивності, стійкості до вилягання, холодостійкості, скоростиглості, стійкості до хвороб тощо. Згодом спеціальна комісія з післяреєстраційного випробування розглядає результати досліджень і рекомендує в кожному воєводстві Польщі сорти для поширення. Така ж комісія діє на національному рівні, яку, як правило, координує заступник міністра сільськогосподарства та розвитку сільських територій Польщі. Відбувається предметне обговорення кожного сорту і в дискусії народжується істина.

Ми це теж стараємося робити, але на жаль в значно меншому обсязі. Цьогоріч за власною ініціативою заклали досліді ПСВ із сортами озимих зернових культур Миронівського інституту пшениці та Інституту фізіології рослин і генетики НАН України.

Наш багаторічний досвід свідчить, що сорти цих селекційних закладів пластичні до умов вирощування, мають хороші технологічні показники і в умовах Львівщини дуже перспективні. Окремі сорти пшениці селекції зазначених інститутів дуже актуальні для нашої області, оскільки в їх основу закладено сорт “Миронівська-808”, який по багатьох показниках є еталоном у світі. З участю цього сорту в світі створено понад 100 сортів озимої і ярої пшениці, які мають розповсюдження в Україні і за кордоном. При цьому, в умовах нестабільності зимової погоди окремі сорти селекції ІФРІГ та МІП дуже конкурентні через свою пластичність щодо умов вирощування, особливо щодо умов проходження перезимівлі. Натомість, часто сорти озимої пшениці іноземної селекції, які нині поширені у виробництві на Львівщині, дуже чутливі до внесення достатньої кількості добрив і засобів захисту рослин та до перебігу кліматичних умов, особливо у зимовий період. В останні роки в області ми маємо хороші врожаї зернових, оскільки погода більш-менш стабільна в зимовий період, але в один якийсь момент можемо опинитися перед загрозою знищення посівів через посів сортів з низькою зимостійкістю. Низькостеблові сорти зернових культур також набувають поширення, оскільки вони більш стійкі до вилягання, спрямовані на

насінневу продуктивність, дають менше соломи, яка нині менш потрібна через зменшення поголів'я тварин. Але менша кількість соломи, яка повертається в ґрунт, також не сприяє відновленню родючості ґрунту. Очевидно, що сучасні комбайни дають змогу достатньою мірою подрібнити соломку до розмірів, прийнятних для загортання в ґрунт. Із внесенням соломи ми повертаємо в ґрунт частину органіки яка виноситься із врожаєм. На своїх дослідних полях в Білому Каміні на Золочівщині ми подрібнюємо соломку, вносимо аміачну селітру і придисковуємо, що дозволяє соломі швидше розкладатися. Приорювання на гектарі 40-50 ц/га соломи еквівалентно 15-20 т органічних добрив. 1 т соломи прирівнюється по поживній якості до 2-3 тонн органічних добрив. Використання аміачної селітри - не дешево задоволення, проте ефект очевидний. Якщо господар не має змоги правильно застосувати надлишок соломи в результаті вирощування високостеблових сортів зернових, нехай краще вирощує низькостеблові сорти, але не підпалює соломку і не знищує родючий шар ґрунту.

При проведенні сорто-випробування наші фахівці комплексно і всесторонньо вивчають кожен сорт, згідно передбачених методик здійснюють численні спостереження, обліки, виміри, обчислення, зокрема по зернових культурах і картоплі за 70-80 показниками по кожному сорту (фенологічні спостереження, продуктивна кустистість, кількість пагонів із насінини, кількість колосків та зерен в колосі, маса зерен, натура

зерна, реакція на умови вирощування, стійкість до хвороб та шкідників тощо). Всі ці та інші показники дуже важливі при виборі сорту для вирощування. Наприклад, важливо вибрати стійкий до найбільш поширених в регіоні хвороб певної культури. Це дозволяє конкретному виробнику зекономити мінімум 500 грн на гектарі через зменшення застосування на посівах фунгіцидів. Коли всі сорти поставити в однакові умови, випробувати і порівняти із стандартним сортом по основних показниках, тоді можна вибрати оптимальний для вирощування сорт.

Крім того, Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації залучив наш центр для реалізації в цьому році проекту за підтримки Посольства Франції в Україні. Сутність нашої діяльності у цьому проекті полягає у випробуванні та можливій подальшій реєстрації сорту квасолі "Ясьок", який доволі поширений в регіоні.

Квасоля в нашому регіоні вирощується в домогосподарствах, але в Реєстрі сортів рослин України немає жодного сорту багатоквіткової великонасінної квасолі. Цей сорт на даний час не зареєстрований в Реєстрі, немає заявника. На сьогодні в нас на випробувальній ділянці на Стрийщині закладено відповідний дослід. Це дуже трудомістка робота і вона для нас є новою, але водночас і цікавою.

- Які кроки необхідні здійснити, на Вашу думку, для налагодження роботи системи сортовипробувань в Україні?

- В.К.: Ситуація, в яку потрапила державна сортодослідна мережа в Україні, є безглуздою і я не розумію, кому це може бути вигідно на державному рівні, така ситуація не має абсолютно ніякого сенсу. З точки зору простого виробника йому потрібно знати, які сорти підбирати в залежності від напряму використання врожаю і наявних в нього матеріальних ресурсів для цього. І щоб його не дурили. Те, що сталося із закладами експертизи сортів рослин, мабуть вже доволі складно повернути в цивілізовані правові рамки. Це відбулося в 2010-2011 рр. і до сьогодні ситуація залишається непростою. Згідно законодавства, при проведенні такої реорганізації для передачі цілісних майнових комплексів державних бюджетних установ, якими були заклади експертизи сортів, іншим організаціям мало бути рішення уряду, якого не було, був тільки наказ Мінагрополітики. Згодом новостворене державне підприємство фактично повністю відмовилося від проведення дослідів. В сортомережі було забрано особливо цінні державні землі, залишивши заклади експертизи сортів практично без можливості проводити польові досліді. Згідно Земельного кодексу України на той час змінити цільове призначення земель і викупити їх можна було тільки за згодою Верховної Ради України і Кабміну. Цього всього не було зроблено тоді, і зараз повернути це в правове поле мабуть досить складно. Але це потрібно зробити, інакше простим товаровиробникам без відповідної інформації про сорти буде непросто, вони вимушені будуть довіряти лише власному досвіду і словам менеджерів із збуту насіннєвих компаній.

Зараз відновити діяльність закладів експертизи сортів рослин вдалося лише в третині областей України. Фактично всі досліді знаходяться в підвішеному стані – відповідальних виконавців дослідів визначено, але в них часто відсутні необхідні для їх проведення земля та інші основні засоби. Крім того, через таку ситуацію ми поступово втрачаємо в Україні кваліфіковані кадри, а підготувати хорошого сортодослідника справа не 2-4 років. В нас фахівців, які були фанатами справи і працювали в сортомережі по 30-40 років досить багато. Це цікава і дуже потрібна робота.

Не треба винаходити велосипед і вигадувати якусь принципово нову модель. Я наведу досвід двох сусідніх з Україною держав, які зробили колосальний прогрес в розвитку сортовипробування, але дещо різними шляхами.

В Польщі створено воєводські сортодослідні станції, діяльність яких курує центральна структура біля м. Познань. Воєводські станції автономні практично повністю у своїй діяльності, а їх фінансування

здійснюється через центральну структуру. В Польщі діяльність системи сортовипробування захищена окремим законом про Центр випробування сортів і згідно цього закону земля за сортостанціями закріплена на умовах володіння, і ніхто не може зазіхати на ці землі. Загалом це понад 5.5 тис га, що закріплені у володінні сортодослідної мережі Польщі і жодним наказом не можна змінити їх цільове призначення. А змінювати закони в країні ЄС не дуже просто. В Польщі створена нормальна матеріально-технічна база сортодосліджень, не порушувалася сівозміна, як в нас через зміну призначення земель, отже не потрібно так багато ресурсів, наприклад на знищення бур'янів. В них стабільність і законодавча захищеність, а також можливість одержувати додаткові ресурси з фондів ЄС на капітальні вкладення. І ми по доброму заздимо їх умовам роботи. Хоча заробітна плата на сортодільницях Польщі не така висока, як вони б хотіли. Є розуміння владних структур у необхідності такої роботи, зокрема і стосовно необхідності післяреєстраційного сортовивчення. Можна зрозуміти чи доцільно сорт рослини висівати малому фермеру з обмеженими ресурсами, чи його потрібно вирощувати технологічно сучасним господарствам і з високими інвестиційними вкладеннями. Будь який виробник в Польщі може одержати важливу і актуальну інформацію про сорти рослин. Крім того, шляхом післяреєстраційного сортовивчення в Польщі створено певний заслін до використання у виробництві малопродуктивних сортів, а також захищаються національні селекційні досягнення.

Нещодавно вдалося побувати в Білорусі і ознайомився з роботою їхньої сортомережі. Система сортовипробування Білорусі більш подібна до пострадянської моделі. Сортовипробування в Білорусі має значну державну підтримку, сортостанції добре забезпечені сучасною технікою і обладнанням. Заклади експертизи мають площу до 1000-1500 га, але вони займаються і виробничою діяльністю, мають навіть власні тваринницькі комплекси. Очевидно, що в Україні це не зовсім доцільно і таких великих площ під закладами експертизи

та тваринницьких комплексів нам нині не потрібно, оскільки нам варто орієнтуватися виключно на сортовипробування.

- Охарактеризуйте будь ласка характер впливу кліматичних змін на період виконання агротехнологічних операцій в області?

- В.К.: Наші фахівці у закладах експертизи сортів здійснюють метеоспостереження двічі на день щодоби, вимірюючи температуру повітря, кількість опадів та фіксуючи ґрунтовими термометрами на різній глибині максимальну і мінімальну температуру ґрунту. Середня річна температура на Львівщині за останні десятиліття збільшилася від 0,5-1 градусів. Помітно, що зросла температура не тільки літніх, але і зимових місяців. Став теплішим місяць січень. Часто погодні умови бувають екстремальними. Раніше погодні умови були стабільнішими, а нині протягом дня погода декілька разів змінюється. В останні роки тривалі дощові періоди практично не фіксуються, опади часто мають дуже локальний характер. Це впливає на терміни посіву, на догляд за культурами, особливо на сорти, які не створені під подібні умови. Сорти пшениці вітчизняної селекції, як правило, виявляються стійкішими до змін умов вегетації.

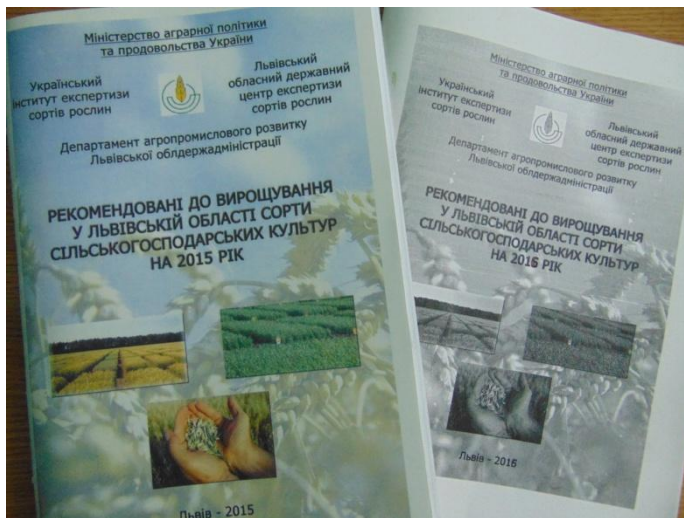
Озимі культури на Львівщині протягом останніх десяти років вимагають дещо пізніших термінів посіву – не 15-25 вересня як у 1980-х роках, а 1-5 жовтня на сьогодні. Ранні терміни посіву озимих культур 15 вересня ми не рекомендуємо, зокрема через розвиток масових хвороб в осінній період.

Урожай часто залежить від часу відновлення весняної вегетації і правильно вибраної стратегії догляду за посівами в роки з різним початком весняної вегетації. Бувають роки із раннім відновленням вегетації рослин, тоді це рік буде сприятливим і буде менш затратним щодо засобів для їх вирощування. При пізньому відновленні вегетації існує потреба у збільшенні застосування мінеральних добрив. Точні строки посіву ярих культур назвати важко, оскільки це робота агронома щодо визначення стиглості ґрунту і залежить від його здатності орієнтуватися в перспективах погодних змін протягом весни. Твердження про те, що весняний день рік годує, ніхто не відміняв. Таким чином, наприклад, яру пшеницю доцільно висівати в максимально можливі ранні терміни, коли дозволяє стиглість ґрунту.

Те ж саме можна сказати стосовно вівса і ярого ячменю. Причому, окремі сорти дуже сильно негативно реагують на запізнення з посівом, інші ж виявляються більш пластичними щодо строків посіву.

Наші дослідження свідчать, що затримка посіву ярих зернових культур лише на тиждень щодо оптимальних термінів посіву – це мінус тонна врожаю з гектару або до 20 % врожаю. Звісно, є сорти ярих культур, переважно вітчизняної селекції, більш пластичні щодо термінів посіву, тобто вони менше скидають врожай. Сорти іноземної селекції – це переважно високопродуктивні і високотехнологічні сорти, якщо господарство може повністю дотриматися вимог щодо ресурсного забезпечення їх вирощування і буде сприятлива погода, то буде і належний врожай. Якщо ресурсне забезпечення підприємства недостатнє, то інтенсивні сорти зарубіжної та вітчизняної селекції дуже швидко скидають врожай.

На наших ділянках ми випробовували ярі і озимі зернові культури в межах післяреєстраційного випробування за термінами посіву і нормами висіву. Було встановлено, що немає потреби висівати сорти озимої пшениці понад 4,5 млн насінин на гектар. Висівання більшої кількості не давало істотного збільшення врожаю, оскільки окремі сорти мають високий коефіцієнт кушення і немає потреби витрачати зайвий ресурс (в даному випадку насіння), який не дасть приросту врожаю. Але ці випробування ми робили не на всіх типах ґрунтів. Зазначені досліді не дуже затратні, але для виробників вони необхідні. По тих сортах зернових культур, що проходили випробування в нас і які ми рекомендували для вирощування в області, ми мали в середньому продуктивність на 5 ц /га вищу, ніж сортів – стандартів. А якщо перевести даний обсяг у вартісну форму, то це сотні мільйонів гривень додаткових надходжень в господарствах області.

- *Ваші побажання колегам-сортівипробувальникам в Україні?*

- **В.К.:** Побажав би, перш за все, оптимізму, терпіння і впевненості в майбутньому. Сортодослідники працюють з таким цікавим матеріалом як сорт, який є особливим, індивідуалізованим, а на думку автора-селекціонера саме його сорт є найкращий. Тому сортодослідники мають допомагати аграріям розібратися у величезному спектрі

сортів, що нині пропонує ринок. Заслужовують на більшу увагу виробництва сорти вітчизняної селекції. Ці сорти часто перевершують іноземні сорти, а витрати на їх створення у рази нижчі ніж на іноземні. Великі затрати інтелектуальної праці наших фахівців повинні гідно компенсуватися. Бажаю також міцного здоров'я і впевненості у важливості нашої роботи!

- *Дякуємо за цікаву розмову.*

Розмову вів Ігор Вуйцик.

Особливості догляду за садом в осінній період

Тетяна Данілко, *начальник відділу прогнозування, фітосанітарної діагностики та аналізу ризиків Управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби у Львівській області*

Рослини саду вирішують зараз два завдання: годують плоди і ягоди та закладають генеративні бруньки для врожаю наступного року. Тому піклуватися про дерева та кущі треба вдвічі більше. У першій декаді серпня приберіть плоди вишні пізніх сортів, протягом місяця дозріватимуть плоди яблуні літніх сортів, груші, ірги, плоди ранніх і середніх сортів сливи, які треба зібрати без втрат. Зніміть плоди з нижніх гілок, починаючи з периферії, потім – з середньої і верхньої частин крони. Перед зніманням плодів в окрему тару зберіть з землі опалі яблука/груші тощо.

Плодові дерева. В цей час необхідно регулярно знищувати бур'яни і розпушувати ґрунт. Якщо стоїть спекотна і суха погода – поливають рослини так, щоб був зволожений весь шар ґрунту, в якому розміщена коренева система. Після кожного поливу необхідно розпушити землю.

Кращий термін виконання цієї роботи – початок пожовтіння листя, тобто до початку активного росту коренів восени. У яблуні і груші глибина перекопування 10-20 см (до рівня залягання всмоктуючих коренів, що визначається контрольною розкопкою по проекції крони), у вишень і слив – до 10 см. Якщо ґрунт пересох, краще перекопати його через кілька днів після поливу або випадання опадів. Якщо все ж ґрунт потрібно перекопати, грудки треба добре розбити, а поверхню вирівняти і розпушити граблями.

Не буде зайвим ще раз підживити молоді і плодоносні сади. Деревя, особливо з великим урожаєм, підгодуйте розчином коров'яку (1 відро коров'яку на 7-8 відер води) або пташиного посліду (1:15 або навіть 1:20). Якщо цих добрив немає, то мінеральними (фосфорно-калійними). У плодоносних садах, де ґрунт утримується під задернінням або є сорти, які сильно уражуються паршею, дерева після знімання плодів, але до листопада, обприскують 4%-ним розчином сечовини.

Також в цей час у молодих садах продовжують відгинання, підв'язування та скручування зайвих сильних однорічних пагонів і гілок. Якщо планується осіннє садіння, зробіть розбивку ділянки. Викопайте і заправте добривами ями за 2-3 тижні до посадки. Одночасно подбайте про воду для поливу, мульчу, інвентар, кілочки.

Суниця. Перша половина серпня – оптимальний термін висадки розсади суниці, яка вкорінена під плівкою. Періодично видаляйте вуса між рядами або зсувайте і направляйте їх до лав. Також на початку місяця обрізають суницю, яка відплодоносила. При скошуванні пеньки залишають не більше 2 см.

У другій половині серпня проводять висаджування суниці. Традиційне розташування кущів на грядці: в ряду через 30 см, між рядами – 60-70 см. Економічний спосіб: 1 стрічка = 2 ряди, посаджені в шаховому порядку через 30см, відстань між рядами 30см, відстань між стрічками 60-70 см. При посадці рекомендується внести перегній, чайну ложку суперфосфату і жменю золи в одну лунку.

У вересні в міру появи бур'янів видаляйте їх в міжряддях розпушуванням ґрунту ротаційним культиватором, у ряду – просапуюванням. Також продовжують видаляти вуса, які з'являються.

Смородина, агрус. У першій декаді серпня приберіть ягоди пізніх сортів чорної смородини, у третій декаді після збору врожаю полийте кущі смородини та агрусу. Після поливу, коли ґрунт підсохне, проведіть розпушування. У всіх видів смородини, айви, агрусу, жимолості вирізують хворі, засохлі, старі, загущуючі і нульові (що ростуть з землі) пагони. У другій половині вересня зріжте з високоврожайних і чистосортних кущів пагони на живці (з двох-чотирирічних гілок) і не пізніше початку жовтня висадіть в добре підготовлений ґрунт (грядку). Заготовлені восени живці можна висадити рано навесні. Взимку їх зберігають в підвалі у вологому піску. Кущі на зиму слід пов'язати шпагатом або дротом.

Малина. Після збору ягід виріжте пагони, які відплодоносили, біля самої основи і не залишаючи пеньків, а також слабкі, пошкоджені молоді пагони. На перезимівлю залишають 15-20 пагонів на 1 погонний метр. Наприкінці серпня для прискорення визрівання тканин прищипніть точки росту на молодих пагонах. Для омолодження кущів видаліть 5-6-річні кореневища.

XIV Міжнародна агропромислова виставка
АГРОФОРУМ-2017
 СІЛЬГОСПТЕХНІКА, НАВІСНЕ І ПРИЧІПНЕ УСТАТКУВАННЯ, ДОБРИВА,
 ЗАСОБИ ЗАХИСТУ РОСЛИН, ЛОГІСТИКА, ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ЗЕРНОПЕРЕРОБКИ,
 ТВАРИНИЦТВА ТА ПТАХІВНИЦТВА, ВЕТЕРИНАРІЯ, КОРМОВИРОБНИЦТВО

7-9
листопада

Організатор:
 Міжнародний виставковий центр

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ КОНФЕРЕНЦІЇ,
 СЕМІНАРИ ТА "КРУГЛІ СТОЛИ"**

Технічний партнер: RentMedia

Міжнародний виставковий центр
 02002, Київ, Броварський пр-т, 15
 М "Лівобережна"

+38 044 201-11-68, 206-87-82
 e-mail: elenar@iec-expo.com.ua
 www.iec-expo.com.ua, www.мвц.укр

Насінництво – основа зерновиробництва

Ігор Волощук, кандидат сільськогосподарських наук, завідувач лабораторії насіннєзнавства Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН

Підвищення ефективності галузі насінництва має надзвичайно важливе значення для стабілізації зерновиробництва нашої області, з метою одержання 1,2 млн. т зерна. Вітчизняний і зарубіжний досвід підтверджує, що завдяки добре налагодженому насінництву й швидкому впровадженню в виробництво нових сортів і гібридів можна одержувати 35-70 % приросту рослинницької продукції. Однак виробництво насіння є складним комплексним процесом який залежить від раціонального теоретичного обґрунтування окремих його ланок та технологій, а також впровадження інноваційних досягнень науки й досвіду виробників.

Сьогодні процес трансформування галузі в ринкові умови супроводжується рядом специфічних особливостей, зокрема: не повністю досліджено формування інфраструктури регіонального ринку насіння сільськогосподарських культур; економічні відносини між суб'єктами господарювання; оптимальні обсяги та вартість насіння високих генерацій, тому для реалізації такої можливості необхідно ще багато зробити у технічній, технологічній, сортовій і насінницькій політиці.

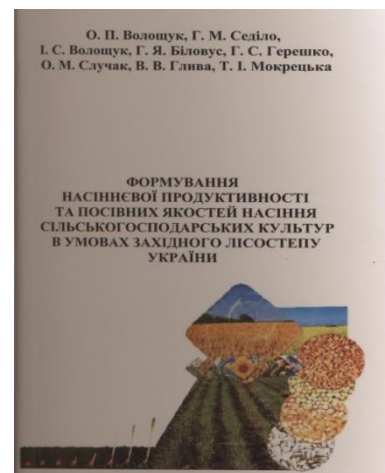
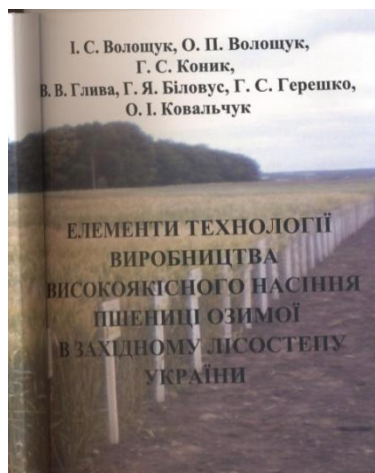

Високий професійний рівень вітчизняних селекціонерів та достатньої кількості селекційних установ розміщених у сприятливих для створення сортів і гібридів різних видів рослин з високим генетичним потенціалом, у нашу країну завозиться понад 70 % гібридів кукурудзи, 55-60 % цукрового буряка, 40-45 % ярих зернових і зернобобових культур. Експансія іноземних сортів відбувається за рахунок ретельної підготовки посівного матеріалу: точного калібрування, передпосівної обробки мікроелементами, стимуляторами росту, ефективними засобами захисту від хвороб і шкідників, що створює кращі умови для стартового росту.

З метою підвищення конкурентоздатності вітчизняних сортів й гібридів та насінневої продукції, над вирішенням проблемних питань сортової політики, удосконалення елементів технологій вирощування високоякісного насіння сільськогосподарських культур, інтенсивно працюють наукові співробітники лабораторії насіннезнавства Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН доктор с.-г. наук Волощук О.П., кандидати с.-г. наук Волощук І.С., Глива В.В., Воробйова Ю.В., Роп Р.Ю., Дицьо О.В. Даним колективом науково-обґрунтовано схему взаємодоповнення сортів зернових культур за екологічною пластичністю й стійкістю до ензимо-мікозного виснаження зерна для зони Західного Лісостепу, що забезпечує одержання стабільних урожаїв насіння високих посівних якостей. Доведено ефективність застосування у передпосівній обробці насіння та позакореновому підживленні рослин бактеріальних препаратів азотфіксуючої і фосформобілізуєчої дії, стимуляторів і регуляторів росту, мікроелементів, які позитивно впливають на формування насінневого матеріалу.

На експериментальній базі лабораторії інституту щорічно закладається демонстраційний полігон з екологічного випробування нових сортів сільськогосподарських культур різних установ-оригінаторів України, де виробничники області можуть ознайомитися та оцінити кожен з них за продуктивністю.

Наукові розробки колективу дослідників опубліковано у п'яти монографіях, у яких можна знайти відповіді на конкретні питання, а практичні поради одержати за телефоном: +380989593404.

Держпродспоживслужба проводить опитування з метою вивчення експортних можливостей бізнесу

Держпродспоживслужба України організовує опитування серед виробників харчових продуктів тваринного походження щодо обізнаності та відповідності вимогам харчового законодавства Європейського Союзу.

За результатами цього опитування Держпродспоживслужба визначить пріоритетні напрямки розвитку експортних можливостей підприємств, які мають максимально наближений рівень відповідності вимогам Євросоюзу.

У зв'язку з цим Держпродспоживслужба звертається до виробників з проханням взяти участь у зазначеному опитуванні, заповнивши наведену нижче анкету, яку треба надіслати на електронну адресу: **pr@consumer.gov.ua**

№	Запитання	Варіанти відповіді
1.	У якій сфері ваше підприємство здійснює діяльність:	
	- розведення, вирощування, утримання та/або обігу сільськогосподарських та диких тварин, птиці, риби та інших гідробіонтів	так/ні
	- забою тварин, виробництва та/або обігу об'єктів санітарних заходів	так/ні
	- виробництва, зберігання кормів, кормових добавок, преміксів, загальний обсяг виробництва (використання та/або зберігання) яких за календарний рік, що передує плановому, становить більше трьох оформлених партій	так/ні
	- переробки продуктів бджільництва, продуктів тваринного походження для промислового використання	так/ні
	- виробництва та/або обігу кормів тваринного походження, відходів тваринного походження	так/ні
	- вирощування, утримання та/або обігу домашніх, диких, екзотичних, зоопаркових, циркових тварин, хутрових звірів	так/ні
	- інше (вказати)	
2.	Чи володієте Ви законодавством ЄС у повній мірі	так/ні
3.	Чи маєте Ви вільний доступ до законодавства ЄС	так/ні
4.	Чи маєте ви надруковані документи законодавства ЄС	так/ні
5.	Чи володієте Ви доступом до Інтернет-ресурсів, які містять документи законодавства ЄС	так/ні
6.	Про які регулювання ЄС Ви хотіли б знати більше	експорт/ імпорт
7.	Наскільки, на Ваш погляд, регламенти та директиви ЄС впроваджені на Вашому підприємстві	
8.	Чи готові Ви зараз до перевірки Вашого підприємства інспекторами ЄС	так/ні
9.	Коментарі та побажання для Держпродспоживслужби (у межах компетенції)	вказати в довільній формі

Джерело: www.consumer.gov.ua

ХІІІ Міжнародна конференція «Птахівництво 2017»

19-21 вересня 2017 року

Місце проведення: Курортний комплекс
«Ріксос-Прикарпаття», Львівська область,
м. Трускавець, вул. Городище, 8.

Організатори:

Міністерство аграрної політики
та продовольства України

Асоціація «Союз
птахівників України»

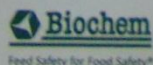
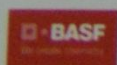
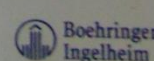
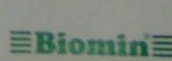
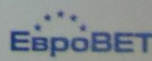
тел./факс: (+38 044) 494 49 30
email: office@poultryukraine.com

Медіа-партнер:

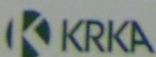
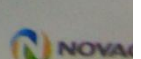
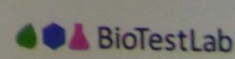
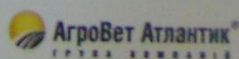

Журнал аграрних інновацій

Генеральні спонсори:

Спонсори:

Закупівля сільськогосподарської продукції на підприємстві
ТОВ «КАРГІЛЛ ЕНІМАЛ НУТРИШН» відкрита.

Шановні виробники сільськогосподарської продукції!

Відділ закупок ТОВ «КАРГІЛЛ ЕНІМАЛ НУТРИШН» починає укладати договори поставки зернових культур урожаю 2017.

Для подальшої співпраці з нашим товариством, будь ласка, заздалегідь підготуйте пакет документів для укладання договору та зверніться до відділу закупок.

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ ПОСТАВКИ С/Г ПРОДУКЦІЇ Ви зможете отримати у відділі закупок ТОВ «КАРГІЛЛ ЕНІМАЛ НУТРИШН»

Приймання с/г продукції здійснюється ТІЛЬКИ за наявності укладеного Договору.

У Відділі закупок ТОВ «КАРГІЛЛ ЕНІМАЛ НУТРИШН» Ви зможете дізнатися вимоги щодо показників якості зернових культур.

Пшениця та ячмінь приймається лише з вологістю не більше 14,5%

Відділ закупок ТОВ «КАРГІЛЛ ЕНІМАЛ НУТРИШН»
тел. 050-396-91-10

ТОВ «КАРГІЛЛ ЕНІМАЛ НУТРИШН»
81083, Львівська обл., Яворіський р-н.
с. Жорниська, Комплекс «Ямельня – 1»
81070, с. Івано-Франкове, п/с №5

ЄДРПОУ 32730400
ЛПН 327304013330
Свід. плат. ПДВ 100325990

Tel. (+38)0322362350
Tel. (+38)0322362358
Tel. (+38)0322362359
Fax (+38)0322362353
www.cargill.com/feed

Джерело: www.cargill.com/feed

Аграріїв запрошують на навчання до Ізраїлю

Посольство Ізраїлю оголосило конкурс на отримання стипендій MASHAV для навчання за програмами професійної підготовки в Ізраїлі за наступними напрямками:

- політика і стратегії розвитку господарства в посушливих і напівпосушливих регіонах;
- розвиток лісового господарства та лісове планування;
- косистеми та відновлення біологічного різноманіття;
- сталий розвиток сучасного високотехнологічного сільського господарства в посушливих регіонах, екологічний туризм в посушливих зонах та інше.

Навчання триватиме з 29 жовтня по 17 листопада 2017 року в Кібуці Шфаїм.

Учасники курсу отримають унікальну можливість відвідати VI Міжнародну конференцію Drylands, Deserts and Desertification 2017.

Стипендії для навчання в Ізраїлі надаються на конкурсній основі та повністю покривають витрати на проживання, харчування та навчання протягом курсу. Транспортні витрати не включені.

Базові вимоги до учасників: досвід роботи за тематикою курсу від трьох років.

Вітається подання документів від представників профільних державних установ та недержавних організацій. Пакет супроводжуючих документів та апікаційну форму необхідно відправити у вигляді сканкопії на адресу mashav@kiev.mfa.gov.il до 15 вересня.

Детальна інформація розміщена за наступним посиланням: <http://embassies.gov.il/kiev/mashav/Pages/AnketiMASHAV.aspx>

Джерело: www.embassies.gov.il

У Львові відбудеться X Ювілейна виставка-ярмарок «Львівський товаровиробник»

Запрошуємо Вас взяти участь і представити товари та послуги, які виготовляються на Вашому підприємстві у 10 ювілейній виставці-ярмарку «Львівський товаровиробник», що відбудеться у м.Львові з **5 по 9 жовтня 2017р.** в приміщенні Палацу мистецтв (вул. Коперника, 17).

Джерело: www.lcci.com.ua

Оптові ціни на продукцію (станом на 02.08.2017 р.) (1 кг/ грн.)

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Капуста броколі	5,00	6,50	82,00
Капуста цвітна	6,00	6,00	6,00
Капуста білоголова	4,50	4,50	4,50
Баклажан синій	5,00	5,50	6,00
Картопля рання	4,00	4,00	4,00
Морква	8,00	8,50	9,00
Буряк столовий	2,00	2,50	3,00
Кабачок	4,00	4,00	4,00
Огірок корнішон	6,00	8,00	10,00
Помідор салатний рожевий	9,00	12,50	16,00
Цибуля ріпчаста жовта	6,00	6,50	7,00
Квасоля спаржева стручкова	8,00	8,00	8,00
Цибуля ріпчаста рання	8,00	8,00	9,00
Часник	30,00	40,00	50,00
Цукіні	8,00	8,50	9,00
Салат	15,00	15,00	15,00
Гриб печериця	27,00	27,50	28,00
Агрус	25,00	25,00	25,00
Абрикос	24,00	29,50	35,00
Кавун	2,60	2,80	3,00
Ожина	60,00	60,00	60,00
Персик	18,00	21,50	25,00
Слива	7,00	8,50	10,00
Диня	11,00	12,00	13,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Яйце куряче столове С-1, десяток	14,00	14,00	14,00
Куряче філе	83,00	83,00	83,00
Масло солодковершкове ДСТУ 82.5%, 1 кг	115,00	115,00	115,00
Форель річкова жив.	149,00	149,00	149,00

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
Дні Агротехнологій. Обприскування	10 серпня 2017 р.	Вінницька обл., Калинівський р-н, с. Голубівка, ТОВ "Вінницька аграрно- промислова група"	www.ucab.ua
V Міжнародний День поля - 2017	10 серпня 2017 р.	Дніпропетровська обл., Синельниківський р-н, с. Раївка, Демо-поле ТОВ НВКФ "Селекта"	www.selekta.com.ua
Міжнародний День поля. Квасоля.	10 серпня 2017 р.	Хмельницька обл., Шепетівський р-н, с. Лотівка, ТОВ "Лотівка Еліт", вул. Молодіжна, 1	www.ucab.ua
Форум кредитних спілок на Стрийщині	10-12 серпня 2017 р.	Львівська обл. м. Стрий, Народний дім, вул. Народна, 8	www.wfucu.org.ua
Фестиваль локальних продуктів «Повен стіл»	18-19 серпня 2017 р.	м. Львів, РСП "Шувар" вул. Хуторівка, 2-Б	www.shuvar.com
Міжнародна науково-практична конференція «Епізоотологія, здоров'я та добробут тварин. Виклики сучасності»	12 вересня 2017 р.	м. Київ, НМЦ "Агроосвіта", вул. Смілянська, 11	www.wp.smcae.com/sample-page
VIII Міжнародна конференція «Large Farm Management»	13-14 вересня 2017 р.	м. Київ, Fairmont Grand Hotel Kyiv, вул. Набережно- Хрещатицька, 1	www.agrievent.com.ua
V Нідерландський День Молока	21 вересня 2017 р.	Київська обл., Володарський р-н, с. Гайворон, ПП «Агрофірма «Розволожжя»	www.dutchday.com.ua
III Міжнародна конференція «Форум зернопереробників – 2017»	28-29 вересня 2017 р.	м. Одеса, Готель «Чорне море», Парк Шевченко, вул. Рішельєвська, 59	www.apk-inform.com
Міжнародна науково-практична конференція «Сучасний стан та гармонізація назв культурних рослин у системі UPOV»	13 жовтня 2017 р.	м. Київ, Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Генерала Родимцева, 15	www.sops.gov.ua

Зарубіжні події

XXVII Економічний форум	5-7 вересня 2017 р.	Польща, м. Криниця-Здруй	www.forum-ekonomiczne.pl
Міжнародна виставка «Potato Europe»	13-14 вересня 2017 р.	Нідерланди, м. Еммеральд	www.potatoeurope.com

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ВИДАННЯ:

МУЗИКА П.М. – ГО "Львівська АГРАРНА ПАЛАТА" (ГОЛОВА РЕДКОЛЕГІЇ); СТЕФАНІШИН І.М. – ТОВ "РСП "ШУВАР" (ЗАСТ. ГОЛОВИ РЕДКОЛЕГІЇ); ВУЙЦИК І.М. – ГО "Львівська АГРАРНА ПАЛАТА"; ПАНЬКІВ І.Я. – БО "Львівська АГРАРНА ДОРАДЧА СЛУЖБА"; ДОМАНСЬКИЙ А.Я. – ГО "Львівська АГРАРНА ПАЛАТА"; СОЛОМОНКО Д.О. – Львівський НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО (ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР).
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: м. Львів, вул. залізнична, 16, 2-й пов., тел./ф. +38 (032) 294-84-03, +38(067) 803-60-32

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВИДАННЯ: ДВА РАЗИ НА МІСЯЦЬ

ПОБАЖАННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ЗМІСТУ ЕЛЕКТРОННОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО БІОЛЕТЕНЯ «ВІСНИК АГРОФОРУМ» ПРОСИМО НАДІСЛАТИ НА E-MAIL: LVIVAGRI@GMAIL.COM